

Kruidlaagonderzoek in de kernvlakte van het bosreservaat Kersselaerspleyn

Kruidlaagtypen en milieukenmerken

Op basis van 750 opnamen (zie Bosreservatennieuws 1: 8) kunnen in de kernvlakte van het bosreservaat Kersselaerspleyn vier verschillende kruidlaagtypen worden onderscheiden:

- een type met een sterke dominantie van Adelaarsvaren
- een soortenrijk type met veel Witte klaverzuring, Stekelvaren, Wijfjesvaren en Bosgierstgras
- een arme variant van bovenstaand type
- een soortenarm type met een ijle tot ontbrekende kruidlaag

Om de waargenomen variatie in de kruidlaag te verklaren gebeurden metingen van bodem-pH, bodemvocht en bodemtextuur. De relatieve beschaduwing werd onrechtstreeks bepaald vertrekkend van geschatte overschermingspercentages. Een nauwgezette beschrijving van de gevolgde methodiek komt aan bod in het toekomstige eindrapport van de monitoring.

Licht bepaalt de soortenrijkdom

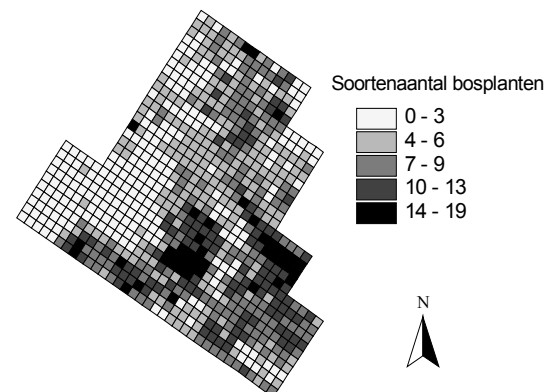
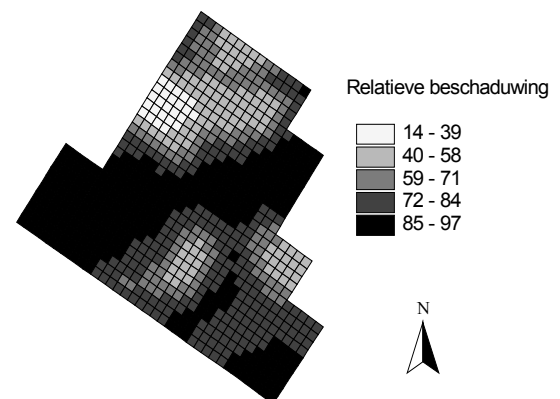
De meest soortenrijke plaatsen stemmen overeen met twee kleine, min of meer grazige bestandsopeningen in het zuidelijk deel van de kernvlakte. Dit zijn plekken met een duidelijk minder sterke beschaduwing en een iets hogere pH. Een vrij omvangrijke soortenarme vlek is gesitueerd in een donkere verjongingsgroep in het westelijk deel van de kernvlakte (zie figuren hiernaast, alsook de bestandskaart op pagina 4).

Plaatsen met heel veel lichtinval – min of meer overeenkomend met de grote stormvlakte - bezitten echter ook een vrij soortenarme kruidlaag en worden meestal sterk gedomineerd door Adelaarsvaren. Het is niet geheel duidelijk of deze zones soortenarm zijn ten gevolge van verdringing door Adelaarsvaren. Hun soortenarmoede kan ook een rechtstreeks gevolg zijn van verschillen in milieukenmerken (hier in hoofdzaak van lichtbeschikbaarheid, in veel mindere mate van bodemkenmerken). Een combinatie van voorgaande is eveneens een mogelijke oorzaak. Uit de literatuur blijkt in elk geval dat Adelaarsvaren *in staat is* om alle andere plantengroei in de kruidlaag weg te concurreren bij een hoge lichtbeschikbaarheid (Den Ouden 2000).

Opvallend is dat de vier kruidlaagtypen weinig verschillen in bodemkenmerken vertonen. De variatie wordt het best verklaard door een verschil in beschaduwing, waarbij het type met dominantie van Adelaarsvaren (stormvlakte) het meest lichtrijke is. Het type met de zeer jonge en zeer ijle kruidlaag (verjongingsgroep) wordt duidelijk het sterkst beschaduwd.

Uitsleesporen

Met het hier gehanteerde meetnet (10 x 10 m²) was het niet mogelijk om duidelijke verbanden tussen natte verdichte plekken (zoals uitsleesporen) en vochtminnende plantensoorten als Waterpeper vast te stellen. Deze situaties treden blijkbaar te plaatselijk op om te worden opgespoord met een grid van 10x10m.

Voorlopige conclusie

Uit een eerste vergelijking van kruidlaagopnamen en milieukenmerken blijkt dat de lichthoeveelheid – en bijgevolg de bestandsstructuur – de belangrijkste verklarende factor vormt voor de waargenomen soortenrijkdom en variatie van de kruidlaag in de kernvlakte van het bosreservaat Kersselaerspleyn.

Opvallend is dat de twee kleine open plekken in de kernvlakte een duidelijk soortenrijkere kruidlaag bezitten in vergelijking met de grote stormvlakte, die sterk door Adelaarsvaren wordt gedomineerd. Een zeer donkere en dichte verjongingsgroep gedraagt zich dan weer als een echte 'woestijn' voor planten in de kruidlaag

Hans Baeté & Luc Dekeersmaeker